

УДК 378.014.6

В.О. Микитюк, канд. пед. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

С.О. Микитюк, канд. пед. наук, доц. (ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, Харків)

НЕОБХІДНІ ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ: СТАНДАРТИ ТА ПРАКТИКИ

В умовах глобальних змін, технологічного розвитку, економічних викликів та соціальних перетворень актуальним питанням стає якість освіти. ООН у 2015 році ухвалила Цілі сталого розвитку, серед яких забезпечення справедливої та якісної освіти і можливостей для навчання протягом життя для всіх. Якість освіти включає створення інклюзивних, безпечних і ефективних навчальних закладів, що враховують потреби дітей, інвалідів та гендерні аспекти, забезпечуючи вільне від насильства та соціальних бар'єрів середовище [1].

Закон України “Про освіту” [2] закріплює поняття якості освіти, яка в сучасних умовах реалізується через якість освітньої діяльності та результати навчання. Тому важливо постійно підвищувати якість освіти та зміцнювати довіру суспільства до закладів вищої освіти.

Чітко визначені складові системи забезпечення якості освіти включають: внутрішню систему забезпечення якості в закладах освіти, систему зовнішнього забезпечення якості освіти, а також систему забезпечення якості в діяльності органів управління та установ, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти [2].

Необхідними елементами забезпечення якості освіти у вищих навчальних закладах є внутрішні фактори, що охоплюють кілька ключових аспектів. По-перше, це стратегія (політика) та процедури забезпечення якості освіти, які визначають основні орієнтири функціонування внутрішньої системи, враховують інтереси учасників освітнього процесу щодо якості освітніх послуг та дотримання їхніх прав, а також включають основні принципи освітньої діяльності.

По-друге, система та механізми забезпечення академічної доброчесності включають такі елементи, як нормативна база (Кодекс академічної доброчесності, Положення про комісії з академічної доброчесності), структурні підрозділи та уповноважені комісії, які популяризують принципи академічної доброчесності та впроваджують їх в освітньо-наукову діяльність закладу вищої освіти, а також здійснюють наглядову та контрольну функції (університетська комісія з академічної доброчесності). До цієї системи також входить

інформаційна база (інформаційні та методичні матеріали) та інструменти впровадження і контролю дотримання принципів академічної доброчесності в освітній і науковій діяльності університету, що виконують просвітницьку і контрольну функції [3].

По-третє, оцінювання діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників, яке передбачає високий рівень знань та кваліфікації у своїй галузі, дослідницькі навички як важливий чинник розвитку науки, здатність ефективно комунікувати зі студентами, колегами та іншими зацікавленими сторонами, а також постійний професійний розвиток і самовдосконалення.

Важливим елементом забезпечення якості освіти у вищому навчальному закладі є система оцінювання здобувачів освіти, яка включає поточний, семестровий контроль та атестацію. Особлива увага приділяється формам контролю в умовах дистанційної освіти та з використанням дистанційних технологій навчання [4].

У процесі дослідження було виявлено, що система забезпечення якості освіти у вищих навчальних закладах базується на ряді ключових елементів, таких як стандарти, внутрішній контроль, моніторинг та оцінка результатів навчання. Ефективність цієї системи залежить від наявності чітко визначених критеріїв, постійного вдосконалення навчальних програм та активної взаємодії студентів, викладачів, адміністрації та зовнішніх організацій. Моніторинг і постійна оцінка якості освіти дозволяють виявляти недоліки та оперативно реагувати на них, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності закладу освіти. Отже, успішне функціонування системи забезпечення якості освіти можливе за умов комплексного підходу, поєднання теоретичних стандартів і практичних механізмів контролю, що дозволяє забезпечити високу якість освітніх послуг та ефективну підготовку фахівців.

Інформаційні джерела:

1. 17 цілей сталого розвитку. URL: <https://globalcompact.org.ua/tsili-stijjkogo-rozvytku/>
2. Про освіту. Закон України від 05.09.2017 № 2145 - VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності. Рішення НАЗК від 29.10.2019 Протокол № 11. <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/10/%D0%A0%D0%B5%D0%B96.pdf>
4. Рекомендації щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання. Міністерство освіти і науки України № 1/9-249 від 14.05.2020 р.